

Агату Крісті знають у всьому світі як королеву детективу. Близько мільярда примірників її творів продано англійською мовою, ще один мільярд — у перекладі понад 100 іноземними мовами. Вона — найпопулярніший автор усіх часів. За кількістю перевидань її книжки поступаються лише Біблії та творам Шекспіра. Вона — автор 80 детективних романів та збірок оповідань, 19 п'єс і 6 романів, опублікованих під ім'ям Мері Вестмейкот.

Перший роман Агати Крісті — «Таємнича пригода в Стайлзі» — був написаний наприкінці Першої світової війни, у якій письменниця брала участь, перебуваючи у волонтерському медичному загоні. У цьому романі вона створила образ Еркюля Пуаро — маленького бельгійського детектива, якому судилося стати найпопулярнішим героєм у літературі детективного жанру після Шерлока Голмса. Цей роман був опублікований у видавництві «Бодлі-Гед» 1920 року.

Після цього Агата Крісті щороку видавала по книжці, а 1926-го написала свій шедевр — «Убивство Роджера Екройда». То була її перша робота, опублікована видавництвом «Колінз», що започаткувала плідну й ефективну співпрацю, яка тривала 50 років

і спричинилася до створення 70 книг. «Убивство Роджера Екройда» стало також першою книжкою Агати Крісті, яка була інсценована — під назвою «Алібі» — й успішно театралізована на одній із лондонських сцен Вест-Енду. «Мишоловка», найславетніша п'єса письменниці, була вперше поставлена 1952 р. і не сходить зі сцени протягом найтривалішого часу в історії театральних вистав.

У 1971 р. Агата Крісті отримала титул Дами Британської Імперії. Вона померла 1976 р., а кілька її творів вийшли друком посмертно. Найуспішніший бестселер письменниці — «Забуте вбивство» — з'явився друком дещо згодом у тому ж таки році, після чого вийшли її автобіографія та збірки оповідань «Останні справи міс Марпл», «Пригода в затоці Поленза» й «Поки триває світло». У 1998 р. «Чорна кава» стала першою з п'єс Агати Крісті, на сюжеті якої інший автор, Чарлз Осборн, побудував свій роман.

Моїй матері

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Я їду в Стайлз

Останнім часом значний інтерес громадськості до так званої «справи Стайлзу» трохи притих. Утім, попри всю її сумнозвісність, мій друг Пуаро, та й сама родина Кавендіш, попросили мене описати всі подробиці тієї історії. Сподіваємося, що це раз і назавжди покладе край чуткам, які ширяться й досі.

Отож я коротко окреслю обставини, що зв'язали мене з тією справою.

Через інвалідність мене відправили з фронту, і, провівши декілька місяців у доволі похмурому санаторії, я отримав ще місяць на оздоровлення. Близьких родичів чи друзів у мене не було, отож я саме намагався вирішити, чим зайнятися, коли випадково зустрів Джона Кавендіша. Багато років я майже не бачив його. Насправді взагалі його добре не знав. Джон був на добрих п'ятнадцять років старший за мене, хоча на вигляд навряд чи можна було дати йому сорок п'ять. Однак підлітком я часто відвідував Стайлз, маєток його матері в Ессексі.

Ми приємно поговорили про старі часи, й наприкінці він запросив мене провести відпустку в Стайлзі.

— Матінка буде рада побачити тебе знову. Минуло стільки років!

— А мама добре тримається? — запитав я.

— О так! Ти, певне, знаєш, що вона знову одружилася?

Боюсь, що я не зміг приховати свого подиву. Коли місіс Кавендіш одружилася з Джоновим батьком, удивцем із двома синами, — то була красива жінка середнього віку, наскільки я пам'ятав. Тепер їй мало б бути не менш ніж сімдесят. Перед очима виник образ енергійної та владної особистості, дещо схильної до благодійництва й публічної слави, яка любила відкривати базари, граючи роль покровительки. Жінка вона була щедра й володіла значним статком.

Заміський будинок Стайлз-Корт містер Кавендіш придбав ще на початку подружнього життя. Чоловік настільки перебував під впливом своєї дружини, що, помираючи, заповів їй особняк і значну частку своїх прибутків, хоча такий розподіл був несправедливим щодо двох його синів. Але мачуха завжди була великодушна до них. Вони були ще надто малі, коли батько одружився вдруге, і завжди ставилися до неї як до рідної.

Молодший брат Лоуренс був вразливим юнаком. Він вивчився на лікаря, але невдовзі повернувся додому, відмовившись від медицини на користь власних літературних амбіцій. Однак його вірші ніколи не мали успіху.

Джон певний час мав адвокатську практику, але зрештою віддав перевагу більш спорідненій праці місцевого сквайра. Він одружився два роки тому й перевіз дружину в Стайлз. Хоча в мене закралася підозра, що Джон волів би, щоб мати збільшила йому виплати і він зміг жити окремо. Проте місіс Кавендіш подобалося планувати все самій, а інші мали підлаштовуватися під неї, адже тут вона міцно тримала в руках віжки, тобто гаманець.

Джон зауважив, що мене здивувала новина про материн шлюб. Він сумно всміхнувся.

— Клятий пройдисвіт! — сердито буркнув він. — Скажу тобі, Гастінгсе, це таки ускладнило наше життя. А Іві... пам'ятаєш Іві?

— Ні.

— А, мабуть, вона прийшла пізніше. Це — маміна помічниця, компаньйонка, майстриня на всі руки. Віддана добра Іві! Не надто гарна чи молода, та серце з перцем, якою створив її Бог.

— Ти збирався щось сказати мені...

— А, про того типа. З'явився нізвідки, удав із себе троюрідного чи якогось там брата Іві, хоча вона не надто охоче визнає цю спорідненість. Мужик — повний чужинець, це всім зрозуміло. Має велику чорну бороду і в будь-яку погоду носить черевики з лакованої шкіри. Але матінка одразу ж відчула до нього симпатію. Вона найняла його секретарем. Сам

знаєш, вона постійно керує сотнею благодійних організацій.

Я кивнув.

— Та, звісно, війна перетворила сотні на тисячі. Ясна річ, той тип був їй корисний. Але три місяці тому ми всі були ошелешені, коли матінка раптом оголосила, що вона з Альфредом заручилися! Він же принаймні років на двадцять молодший за неї! Це ж відкрите полювання на статки, та що тут удієш, вона сама собі господиня, то й вийшла за нього.

— Нелегкі, мабуть, тепер для вас часи.

— Нелегкі? Це пекло!

І от через три дні я зійшов із потяга в Стайлз-Сент-Мері — невеличкій і трохи недоладній станції, що, здавалося, не мала жодних підстав для існування, але все ж умостилася посеред зелених лугів і сільських доріг. Джон Кавендіш чекав на платформі й провів мене до машини.

— Бензину майже не залишилося, — зауважив він. — Здебільшого завдяки справам моєї матінки.

Село Стайлз-Сент-Мері простяглося десь за дві милі від станції, а маєток Стайлз-Корт розташувався за милю по іншій її бік. Був спокійний теплий день на початку липня. Коли дивишся на рівнинні ессекські поля, такі зелені й спокійні під полуденним сонцем, важко повірити, що недалеко звідти наміченим шляхом іде війна. Я відчував, ніби потрапив

в інший світ. Коли ми звернули до головних воріт, Джон мовив:

— Боюся, Гастінгсе, для тебе тут буде надто тихо.

— Любий друже, це саме те, що мені потрібно.

— Так, тут досить мило, якщо ти хочеш байдикувати. Сам я двічі на тиждень муштрую добровольців, а також допомагаю на фермі. Моя дружина постійно «біля землі». Щоранку о п'ятій вона вже на ногах, доїть корів, і так аж до полудня. Загалом життя тут чудове, якби не той Альфред Інглторп! — Джон раптом пригальмував і глипнув на годинник. — Може, встигнемо забрати Синтію. Ні, вона вже, мабуть, вийшла з лікарні.

— Синтія? Це ж не твоя дружина, правда?

— Ні, Синтія — протеже моєї матері, дочка її шкільної подруги, яка одружилась із нечесним адвокатом. Він прогорів, і дівчинка залишилася сиротою й без копійки. Мама прийшла на допомогу, і Синтія живе з нами вже зо два роки. Вона працює в госпіталі Червоного Хреста в Тедмінстері, за сім миль звідси.

Він замовк, бо ми під'їхали до чудового старого будинку. Дама в цупкій твідовій спідниці, що схилилася над трояндами, випрямилася, помітивши нас.

— Привіт, Іві! Ось наш поранений герой! Містер Гастінгс, міс Говард.

Міс Говард щиро, аж до болю потисла мені руку. Мене вразили блакитні очі на засмаглому обличчі. То

була приваблива жінка років сорока з глибоким голосом, майже чоловічим, коли його підвищувала. Досить приємна дебелих постать із відповідними ногами в добротних черевиках. Її спосіб спілкування, як я недовзі виявив, вирізнявся телеграфним стилем.

— Бур'яни ростуть просто за руками. Не встигаю з ними справлятися. Можу й вас запрягти до роботи. Обережніше тут.

— Запевняю, я б з радістю вам допоміг, — відповів я.

— Не треба так казати. Ніколи. А то пошкодуєте.

— А ви цинічна, Іві, — розсміявся Джон. — Де ми сьогодні питимемо чай: усередині чи надворі?

— Надворі. Надто гарний день, щоб сидіти в чотирьох стінах.

— Що ж, ходімо. Ви вже досить попрацювали в саду сьогодні. «Достоїн бо робітник своєї нагороди»¹, самі знаєте. Ходіть, відпочиньте.

— Гаразд, — сказала міс Говард, знімаючи садові рукавиці, — мушу погодитися з тобою.

Вона провела нас за будинок до місця, де під тінню величезного платана був накритий стіл для чаювання.

З одного з плетених крісел піднялася постать і зробила кілька кроків нам назустріч.

— Моя дружина, Гастінгсе, — сказав Джон.

¹ Луки 10:7 (пер. І. Хоменка). (*Тут і далі прим. перекл.*)

Я ніколи не забуду, як уперше побачив Мері Кавендіш. Її високу струнку фігуру на тлі пломенистого світла; яскраве відчуття жаристого вогню, який, здавалося, відбивався в її прекрасних золотисто-карих очах, неймовірних очах, що відрізнялися від очей усіх інших жінок, яких я знав; того надзвичайного спокою, який, попри все, складав враження дикого неприборканого духу в прекрасному та благородному тілі — усе це залишило в моїй пам'яті неймовірне враження. Я ніколи цього не забуду.

Мері Кавендіш привітала мене, сказавши кілька приємних слів чистим низьким голосом, і я занурився в плетене крісло, відчуваючи надзвичайну радість, що прийняв Джонове запрошення. Місіс Кавендіш подала мені чай, а кілька тихих зауваг, які вона зробила, лише посилили моє перше враження про неї як надзвичайно чарівну жінку. Уважний слухач завжди стимулює розповідати, і я розказав кілька кумедних випадків, що стались у санаторії, і полестив собі, що розважив господиню. Джон, звісно, хороший хлопець, та блискучим співрозмовником його не назвеш.

У ту мить із відчинених скляних дверей долинув добре відомий мені голос:

— Альфреде, напишеш княгині потім, після чаю, добре? А я запрошу леді Тедмінстер на другий день. Чи почекаємо на відповідь княгині? Якщо вона відмовиться, леді Тедмінстер могла б прийти на відкриття

в перший день, а місіс Кросбі — на другий. А ще ж герцогиня, щодо шкільного свята.

Чоловік щось пробурмотів, а потім місіс Інглторп відповіла:

— Так, Альфреде, звичайно. Краще після чаю обміркуємо. Ти такий розсудливий, Альфреде.

Скляні двері відчинилися трохи більше, й на траву ступила красива срібноволоса стара леді з дещо владними рисами обличчя. За нею прямував чоловік, манери якого вирізнялися шанобливістю.

Місіс Інглторп палко привітала мене:

— Містере Гастінгс, як чудово побачити вас після стількох років. Альфреде, милий, містер Гастінгс. Гастінгсе, Альфред — мій чоловік.

Я зацікавлено глянув на «милого Альфреда». Без сумніву, тут він був чужинцем. Я вже не дивувався Джоновій відразі до його бороди. Мені здалося, довшої та чорнішої бороди ще не бачив. Він носив пенсне із золотою оправою й мав на диво невиразні риси. Мені спало на думку, що, ймовірно, він мав би природніший вигляд на сцені, тому що в реальному житті був неначе не на своєму місці. Він в'яло потис мені руку і сказав досить низьким і улесливим голосом:

— Дуже приємно, містере Гастінгс. — Потім звернувся до своєї дружини: — Емілі, любонько, ця подушка, схоже, трохи вогка.

Вона аж світилася ніжністю, коли він замінив подушечку, демонструючи найчуйнішу турботу. Дивно, що таку розсудливу жінку так засліпило!

За присутності містера Інглторпа компанія поводилася стримано, у повітрі відчувалася прихована ворожість. Зокрема, міс Говард навіть не намагалася приховати свої почуття. Проте місіс Інглторп, здавалося, не помічала нічого незвичайного. Її балакучість, яку я пам'ятав ще з давніх часів, за всі ці роки не змінилася, і з жінчиного рота лився безперервний потік слів, здебільшого про майбутній благодійний ярмарок, який вона організовувала і який мав відбутися найближчим часом. Час від часу вона зверталася до чоловіка, уточнюючи дні та дати. Його турботливі й уважні манери не змінювалися. Із самого початку в мене виникла до нього сильна відраза, і я лестив собі, що моє перше враження цілком очевидне.

Місіс Інглторп повернулася до Івлін Говард дати інструкції щодо листів, а її чоловік звернувся до мене западаливим голосом:

— У вас військова спеціальність, містере Гастінгс?

— Ні, до війни я працював у «Ллойдс»¹.

— Повернетеся туди, коли все закінчиться?

¹ Страхова компанія.

— Напевно. Або туди, або почну все з чистого аркуша.

Мері Кавендіш нахилилася вперед:

— А яку професію вибрали б ви, якби прислухалися до своїх схильностей?

— Ну... усе відносно.

— Жодного таємного хобі? — запитала вона. — Скажіть мені: до чого вас тягне? Кожного тягне за звичай до чогось безглузлого.

— Ви сміятиметеся з мене.

Вона всміхнулася.

— Напевно.

— Ну... Я завжди мав таємне бажання бути детективом!

— Справді? У Скотленд-Ярді? Чи як Шерлок Холмс?

— О, звісно, як Шерлок Холмс. Та якщо серйозно, це й справді манить мене. Якось у Бельгії я випадково зустрів одного чоловіка, знаменитого детектива, й він мене надихнув. Це — дивовижна людина. Любив казати, що суть роботи хорошого детектива — просто вибрати метод. На цьому й побудована моя система, хоча я просунувся набагато далі. Смішний такий чоловічок, дженджуристий, але надзвичайно розумний.

— Я й сама люблю хороші детективні історії, — відзначила міс Говард. — Хоча тепер пишуть багато

безглузлого. Злочинця виявляють в останньому розділі. Усі ошелешені. А в житті справжнього злочинця ви знатимете одразу.

— Досить багато злочинів не розкрито, — сказав я.

— Та я не про поліцію, а про тих, хто має до цього якийсь стосунок. Члени сім'ї. Їх не обманеш. Вони дізнаються.

— То, — сказав я здивовано, — гадаєте, що якби ви були вплутані в якийсь злочин, скажімо, убивство, то змогли б визначити вбивцю?

— Аякже. Довести адвокатам я, мабуть, не змогла б. Але впевнена, що сама б знала. Я б нюхом відчула, якби він наблизився до мене.

— Можливо, це вона, — підказав я.

— Можливо. Але вбивство — жорстокий злочин. Тому асоціюється з чоловіками.

— Не в разі отруєння. — Дзвінкий голос місіс Кавендіш змусив мене здригнутися. — Учора доктор Бауерстайн сказав, що завдяки повному невігластву більшості лікарів у рідкісних отрутах, імовірно, про незліченні випадки отруєння взагалі не підозрюють.

— Мері, яка моторошна тема розмови! — вигукнула місіс Інглторп. — У мене аж мурашки по шкірі. От і Синтія!

Дівчина у формі медичного волонтерського відділу легко бігла через моріжок.

— Синтіє, ти сьогодні запізнилася. Містер Гастінгс — міс Синтія Мердок.

Синтія Мердок була юним створінням, повним свіжості, життя та енергії. Вона зірвала з себе невеличкий кашкетик, і я замилювався хвилями її чудового розпущеного каштанового волосся й білизнаю руки, коли дівчина потягнулася за чаєм. Якби вона мала темні очі та вії, то була б прекрасною.

Юнка плюхнулася на землю поряд із Джоном і, коли я передав їй тарілку з сандвічами, усміхнулася мені.

— Сідайте сюди, на траву. Тут так добре.

Я слухняно опустився поруч.

— Ви працюєте в Тедмінстері, так, міс Мердок?

Вона кивнула.

— За свої гріхи.

— Отже, вони вас залякують? — запитав я, усміхаючись.

— Хотіла б я це побачити! — викрикнула вона з гідністю.

— Моя двоюрідна сестра також працює медсестрою, — зауважив я. — І вона боїться «Сестер».

— Я не здивована. А знаєте, містере Гастінгс, сестри *існують*. Вони про-сто є! Уявляєте? Слава Богу, я не медсестра. Я працюю в аптеці.

— Скількох людей ви отруюєте? — запитав я з усмішкою.

Синтія всміхнулась у відповідь.

— О, сотні! — відповіла вона.

— Синтіє! — гукнула місіс Інглторп. — Гадаєш, ти зможеш написати для мене кілька записок?

— Звичайно, тітко Емілі.

Вона одразу ж схопилася на ноги, і щось у її манері видало, що дівчина має тут підлегле становище і що якою б доброю взагалі не була місіс Інглторп, вона не дозволяла про це забувати.

Господиня звернулася до мене.

— Джон покаже вам кімнату. Вечера о сьомій тридцять. Ми вже деякий час не влаштуємо пізніх застіль. Леді Тедмінстер, дружина нашого члена парламенту, дочка покійного лорда Ебботсбері, робить так само. Вона погоджується зі мною, що треба показати приклад економії. У нас цілком военний побут: ми нічого не марнуємо. Кожен клаптик макулатури збираємо в мішок і відвозимо на перероблення.

Я висловив своє захоплення, і Джон повів мене в будинок широкими сходами, які на півдорозі розходились у два боки: праворуч і ліворуч, у різні крила будинку. Моя кімната містилася в лівому крилі й вікнами виходила на парк.

Джон залишив мене, та через кілька хвилин я побачив із вікна, як він ішов моріжком під ручку з Синтією Мердок. Я чув, як місіс Інглторп нетерпляче гукнула «Синтіє», дівчина здригнулась і побігла до

будинку. У цю мить із тіні дерева вийшов чоловік і повільно пішов у тому ж керунку. Йому було років сорок, брюнет із сумним, чисто виголеним обличчям. Здавалося, щось його дуже схвилювало. Проходячи повз будинок, чоловік зиркнув на моє вікно, і я впізнав його, хоча він змінився за п'ятнадцять років, від часу нашої останньої зустрічі. Це був молодший брат Джона, Лоуренс Кавендіш. Я задумався, що ж спричинило такий вираз обличчя.

Тоді я викинув його з голови та повернувся до своїх справ.

Вечір минув досить приємно. Тієї ночі мені снилася загадкова жінка — Мері Кавендіш.

Ранок наступного дня видався ясным і сонячним, і я був сповнений передчуттів приємної зустрічі.

Я зустрів місіс Кавендіш аж пополудні, коли вона люб'язно погодилася прогулятися зі мною, і ми чудово провели день, блукаючи лісом, і повернулися до будинку десь о п'ятій.

Коли ми ввійшли в просторий передпокій, Джон поманив нас у кімнату для куріння. З виразу його обличчя я відразу усвідомив, що трапилось щось серйозне. Ми попрямували слідом, і він зачинив за нами двері.

— Слухай, Мері, тут справжнє пекло. Іві посварилася з Альфредом Інґлторпом і збирає речі.

— Іві? Збирає речі?

Джон сумно кивнув.

— Так. Вона пішла до матінки й... Ой, ось і вона. Увійшла міс Говард. Суворо стиснуті губи, в руці — маленька валіза. Здавалося, вона схвильована, сповнена рішучості й трохи напружена.

— Що б там не було, — вибухнула вона, — я своє слово сказала!

— Люба моя Івлін, — викрикнула місіс Кавендіш, — цього не може бути!

Міс Говард суворо кивнула.

— Може, ще й як! Боюсь, я сказала Емілі таке, про що вона не забуде і чого швидко не пробачить. Якби до неї хоч трохи дійшло. Та, напевне, як об стінку горохом. Я їй прямо сказала: «Ви вже стара жінка, Емілі, а немає більшого дурня, ніж старий дурень! Цей чоловік років на двадцять молодший за вас, і не обманюйте себе тим, що він одружився з вами. Через гроші! Не давайте йому занадто багато. У фермера Райкеса гарненька молода дружина. Спитайте свого Альфреда, скільки часу він там проводить». Вона дуже розлютилася. Ясна річ! Я продовжила: «Я лише попереджую вас, подобається це вам чи ні. Цей чоловік уб'є вас у ліжку й оком не мигне. Він негідник. Можете казати мені що хочете, але пам'ятайте мої слова. Він негідник!».

— І що вона сказала?

Міс Говард зробила дуже виразну гримасу.

— «Дорогий Альфред», «милий Альфред», «злий наклеп», «гидка брехня», «мерзенна жінка» звинуватила її «коханого чоловіка». Що раніше я піду звідти, то краще. Отже, я йду.

— Але не вже?

— Цієї ж хвилини!

Якусь мить ми сиділи та дивилися на неї. Нарешті Джон Кавендіш, переконавшись, що його вмовляння не допомагають, устав і пішов, щоб переглянути розклад потягів. Дружина прямувала за ним, бурмочучи, що треба переконати місіс Інглторп ще раз усе зважити.

Коли вона вийшла з кімнати, обличчя міс Говард змінилося. Вона нетерпляче схилилася до мене.

— Містере Гастінгс, ви чесний чоловік. Можна вам довіритися?

Це трохи мене вразило. Вона поклала руку на моє плече і стишила голос до шепоту:

— Пригляньте за нею, містере Гастінгс. Моя бідна Емілі. Вони як згряя акул — усі вони. О, я знаю, про що кажу. Усі вони зараз у фінансовій скруті й намагаються витягти з неї гроші. Я захищала її, скільки змогла. Тепер, коли я не стою в них на шляху, вони дуритимуть її.

— Звичайно, міс Говард, — сказав я. — Я зроблю все можливе, але думаю, ви просто збуджені та дуже накручені.

Вона перервала мене, повільно наживуючи вказівним пальцем.

— Молодий чоловіче, просто повірте мені. Я прожила на цьому світі більше, ніж ви. Тому прошу вас: тримайте очі широко розплющеними. Побачите, що я маю на увазі.

Через відчинене вікно долинув шум автомобіля; міс Говард підвелася й попрямувала до дверей. Зовні почувся голос Джона. Коли її рука вже була на дверній клямці, вона повернула голову через плече й махнула мені:

— Найголовніше, містере Гастінгс, приглядайте за тим дияволом, її чоловіком!

Часу на більше не було. Міс Говард поглинув гучний хор протестів і прощань. Інглторпи не з'явилися.

Після того як машина від'їхала, місіс Кавендіш раптом відійшла від групи, перетнула доріжку та попрямувала через газон назустріч високому бородатому чоловікові, який, очевидно, ішов до будинку. Протягнувши йому свою руку, вона зашарілася.

— Хто це? — запитав я різко, бо інстинктивно не довіряв цьому чоловікові.

— Це доктор Бауерстайн, — сказав Джон.

— Що за доктор Бауерстайн?

— Він зупинився в селі, щоб оговтатися після серйозного нервового зриву. Спеціаліст із Лондона; дуже розумний чоловік, гадаю, один із найкращих на цей час експертів з отрут.

— Крім того, він — великий друг Мері, — додала слівце Синтія.

Джон Кавендіш нахмурився та змінив тему.

— Прогуляймося, Гастінгсе. Паскудна справа. У неї завжди був гострий язик, але на всю Англію немає відданішого друга, ніж Івлін Говард.

Він повів мене стежкою поміж зелені насадження, і ми спустилися в село через лісок, що був межею одного боку садиби.

Коли ми проходили через ворота, повертаючись із прогулянки, нам кивнула головою та всміхнулася гарненька, схожа на циганку молодиця, що йшла в протилежний бік.

— Приємна дівчина, — захоплено зауважив я.

Джонове обличчя заклало.

— Це була місіс Райкес.

— Та, що міс Говард..

— Саме та, — сказав Джон аж занадто різко.

Я згадав сивоволосу жінку з великого будинку й це свіже пустотливе личко, яке щойно всміхнулося нам, і через мене пройшов холодок передчуття. Я негайно відігнав його.

— Стайлз — славно місцина, — сказав я Джонові.

Він кивнув досить похмуро.

— Так, прекрасна садиба. Колись вона буде моєю — мала б бути за законом, якби мій батько склав заповіт справедливо. Тоді я б не був у такій скруті, як тепер.

— Ти на міліні, так?

— Мій дорогий Гастінгсе, не побоюся зізнатися тобі, що розуму не доберу, де взяти гроші.

— А брат не може тобі допомогти?

— Лоуренс? Він уже давно витратив усе до копійки, щоб публікувати дурні віршики в розкішних палітурках. Ні, ми обоє нужденні. Мушу визнати, що мама завжди була до нас дуже добра. Принаймні донедавна. Відтоді як вона вийшла заміж... — Він замовк і нахмурився.

Уперше я відчув, що разом з Івлін Говард з атмосфери дому зникло щось незамінне. Її присутність означала безпеку. Тепер безпека зникла, і повітря було насичене підозрами. Мені на думку знову спало похмуре обличчя доктора Бауерстайна. Голову заповнили нечіткі підозри всіх у всьому. На якусь мить з'явилося передчуття невідворотного лиха.